Memo

Aan	Gemeenteraad
Van	College van B&W
Datum	28 augustus 2025
Zaaknummer	ZS-1397933

Onderwerp

Beantwoording Initiatiefvoorstel - Locatiekeuze midden spanningsruimte locatie Huissen centrum

Inleiding

Op 18 augustus dienden de fracties van Lingewaard.Nu en B06 een initiatiefvoorstel in met betrekking tot de plaatsing van zogenoemde Middenspanningsruimtes (MSR's) in het algemeen en de plaatsing van een specifieke MSR in het centrum van Huissen. In deze reactie gaat het college graag in op de besluiten zoals deze middels het dictum aan de raad worden voorgelegd. Het college kan daarbij op voorhand aangeven dat alle drie de punten uit het dictum uitvoerbaar zijn en doet graag een aantal suggesties om deze uitvoering, als de raad instemt met het voorstel, ook ter hand te kunnen nemen.

In eerste aanleg moet echter wel worden opgemerkt dat in de overwegingen bij het voorstel al te gemakkelijk lijkt te worden geconcludeerd dat de specifieke MSR in het centrum van Huissen zonder enig probleem verplaatst kan worden naar een vrij te bepalen alternatieve locatie. In reactie op de door beide fracties gestelde schriftelijke vragen heeft het college geprobeerd de feiten rondom de plaatsing van een MSR in het centrum van Huissen zo veel mogelijk centraal te stellen. Het college doet de fracties graag de suggestie om de overwegingen aan de hand van de antwoorden waar nodig te nuanceren of aan te scherpen.

Op basis van de overwegingen vragen de fracties de raad vervolgens drie samenhangende besluiten te nemen:

1. Het college op te dragen om een standaard protocol op te stellen om te komen tot aanvaardbare locatiekeuzes voor bewoners en Liander wat betreft de plaatsing van middenspanningsruimtes in Lingewaard.
2. Met betrekking tot de huidige locatiekeuze van de middenspanningsruimte in het centrum van Huissen in gesprek te gaan met de inwoners van Huissen en Liander om te komen tot een breed gedragen locatie waarbij de beeldbepalende impact tot een minimum wordt beperkt tegen zo laag mogelijke verplaatsingskosten.
3. Er binnen vier weken een informatienota aan de raad wordt gestuurd met een kort verslag van de afspraken met de inwoners en Liander. Daarbij een overzicht van de afgestemde alternatieve locaties met de te maken kosten per alternatief m.b.t. de verplaatsing van de midden spanningsruimte in het centrum van Huissen.

Het college acht alle drie deze besluiten uitvoerbaar, zij het met een aantal nuances. Daarom zetten wij in de hiernavolgende reactie uiteen hoe en op welke termijn voornoemde besluiten kunnen worden uitgevoerd.

1. In de zogenoemde buurtaanpak is er met Liander een proces afgesproken om mensen te informeren over de komst van een nieuwe MSR in hun buurt en de mogelijkheid te bieden mee te praten over het aangezicht van de betreffende MSR. Over de buurtaanpak is de raad op 17 april van dit jaar met een informatienota geïnformeerd. Daarnaast kan er een noodzaak zijn een extra MSR te plaatsen

om het elektriciteitsnet op een specifieke locatie te versterken en vergt vrijwel elk nieuwbouwproject de plaatsing van een of meer MSR's.

Dit zijn twee gescheiden sporen, welke ook door verschillende afdelingen van Liander worden uitgevoerd. Juist daarom zijn we als college al in gesprek met Liander om alle plaatsingen in Lingewaard onder de buurtaanpak te brengen en dus overal dezelfde aanpak te hanteren. Dat betekent in ieder geval dat omwonenden voorafgaand aan plaatsing op de hoogte zijn van de komst van een MSR en mee kunnen beslissen over het aangezicht van de MSR. Of er meer mogelijk is dan dat, is een vraag die we met Liander kunnen bespreken. Als vanzelfsprekend wordt de raad over deze te maken afspraken geïnformeerd.

Daarnaast zijn we voornemens om in het nieuwe beleidskader energietransitie, zoals dat voor het eerste kwartaal van 2026 op de Lange Termijn Agenda staat, naast de drie pijlers besparing, opwek en warmte ook een pijler *robuust energiesysteem* op te nemen. Zo kan de raad beleidsmatig sturen op de versterking van het lokale energiesysteem, waarin de extra plaatsing van MSR's een belangrijke schakel vormt.

Ten slotte zijn we als college voornemens om – gezien alle verplichtingen, wensen en adviezen aan ontwikkelaars en initiatiefnemers op het gebied van schoon en emissieloos bouwen (in verband met reductie van stikstofuitstoot), netbewust bouwen, circulariteit, klimaatadaptatie en netcongestie – een handreiking toekomstbestendig bouwen op te stellen. Hierin zullen we nadrukkelijke adviezen opnemen over het vroegtijdig inpassen van benodigde MSR's. Ook dit document wordt, als het later dit jaar gereed is, aan de raad ter informatie aangeboden.

2. Voor waar het gaat om de MSR in het centrum van Huissen stellen wij vast dat het nu niet aansluiten van de geplaatste MSR onacceptabele vertraging zou opleveren voor de oplevering van het project Hof van Huesse, de parkeergarage en daarmee ook de vergroening van het Raadhuisplein. Ook stellen we vast dat elk gesprek over een mogelijk toekomstige verplaatsing van de MSR begrensd wordt door de technische (on)mogelijkheden. Vanuit dat perspectief stellen wij voor een bijeenkomst te organiseren waarin netbeheerder Liander omwonenden en andere belanghebbenden meeneemt in de precieze technische kansen en belemmeringen. Op basis van deze informatie gaan we vervolgens met elkaar in gesprek over de mogelijkheden de MSR op termijn te verplaatsen.

   Hierbij moet nadrukkelijk worden opgemerkt dat hierbij altijd rekening gehouden zal moeten worden met technische (on)mogelijkheden, toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in het centrum zoals de bouw van een MFA of woningbouw en het gegeven dat ook een nieuwe locatie bij andere belanghebbenden of omwonenden op bezwaren zou kunnen stuiten. De kans dat een locatie gevonden wordt die tegelijkertijd technisch mogelijk én voor eenieder acceptabel is achten wij als college niet heel groot.

   Doel van dit gesprek is daarom het zorgen van gelijkluidende technische informatie en het gezamenlijk maken van de afweging of (en zo ja op welke termijn) een kansrijk verzoek van het college aan Liander tot verplaatsing van de MSR kan worden gedaan. Als het tot een dergelijk verzoek zou komen, wordt de raad vooraf gevraagd of de met deze verplaatsing samenhangende kosten acceptabel zijn.

3. Of het mogelijk zal zijn bovenstaande bijeenkomst binnen de genoemde termijn van vier weken te organiseren is op voorhand moeilijk te zeggen. Er zijn immers verschillende belanghebbenden bij betrokken en ook Liander moet in staat zijn de technische gegevens te presenteren. Wij doen het voorstel om de raad, bij voorkeur met een afgevaardigde per fractie, voor deze bijeenkomst uit te nodigen. Zo kan iedere fractie uit de eerste hand kennisnemen van de feiten en argumenten. Als vanzelfsprekend zal een verslag van de bijeenkomst, met daarin een korte samenvatting van de overwegingen en de getrokken conclusies, na afloop ter kennis van de raad worden gebracht.

Naar het oordeel van het college kan op deze manier uitvoering gegeven worden aan het initiatiefvoorstel. Of de raad van mening is dat bovenstaande ook wenselijk is, is aan het oordeel van de raad. Hierbij geeft het college de raad nog wel graag een punt ter overweging mee. Zoals de raad zich ongetwijfeld realiseert,

is het plaatsen van ten minste 140 MSR's in de komende vijftien jaar in de gemeente Lingewaard een urgente, noodzakelijke en complexe operatie. De vraag naar elektriciteit voor woningen, bedrijven en maatschappelijke functies neemt immers in heel Nederland, dus ook in Lingewaard, enorm toe. Dat vraagt om investeringen in een robuust energiesysteem. Zonder deze investeringen, die bijvoorbeeld via de plaatsing van MSR's ook zichtbare impact hebben in de openbare ruimte, is het toevoegen van woningen, bedrijfslocaties en maatschappelijke functies onmogelijk en kunnen eigenaren van bestaande woningen en bedrijven niet verduurzamen, niet overgaan op een elektrische auto en/of gewenste nieuwe apparatuur waarvoor een verzwaarde aansluiting nodig is, niet in gebruik nemen.

Daar we met elkaar weten dat met de plaatsing van een MSR, of dit nu ten koste gaat van publiek groen, een boom, een parkeerplaats, zicht vanuit een woning of het straatbeeld, altijd tegengestelde belangen gemoeid zullen zijn, is het zonder meer denkbaar dat ook in andere gevallen discussie zal ontstaan over locatiekeuzes. De gekozen route om elke nieuwe MSR volgens de buurtaanpak te realiseren zal meer helderheid en inzicht bieden en inwoners bovendien de kans geven mee te denken over inpassing en aangezicht van de MSR, maar feit blijft dat bij de keuze voor een locatie inwoners mogelijk in hun belangen geschaad zullen worden.

Voornoemd besluit draagt daarmee het risico in zich dat de locatiekeuze van een MSR steeds vaker onderwerp wordt van maatschappelijk en politiek debat, soms ook na plaatsing. In het geval van het centrum van Huissen leidde dit immers ook tot een gesprek over mogelijkheden voor verplaatsing, dus waarom dan elders niet? Dit kan tot gevolg hebben dat het plaatsen van nieuwe MSR's meer tijd kost en nieuwe initiatieven of bouwprojecten dus vertraging oplopen. Het lijkt daarom wenselijk de locatie in Huissen vanwege de ook in het initiatiefvoorstel aangestipte specifieke kenmerken van deze locatie als een unieke casus te beschouwen. Het college geeft de raad in overweging deze gedachte in de overwegingen bij het initiatiefvoorstel nog wat nadrukkelijker een plek te geven. Dit om te voorkomen dat de plaatsing van nieuwe MSR's ondanks de inzet om via de buurtaanpak te investeren in begrip en draagvlak telkenmale leidt tot discussie en onrust.